

Nuortevan vastaus Tokoille

(True translation filed with the post-master at Fitchburg, Mass., as required by the act of Oct. 6, 1917).

Joku aika sitten julkaisi Raivaaja Oskari Tokoin Santeri Nuortevalle osottaman kirjeen, jossa Tokoi selitti omalta kannaltaan Venäjän asioita, kosketellen samalla Suomen asiaa. Toisetkin lehtemme julkaisivat tämän Tokoin kirjelmän joko kokonaan tai osittain. Sensijaan missään päivälehdissämme ei ole näkynyt Nuortevan Tokoille lähettämää vastausta. Säkenien toimitus katsoo enemmän kuin kohtuulliseksi sen, että myöskin Nuortevan vastaus tulee suomalais-ten lukijoittemme tiedoksi, (joissakin englanninkielisissä lehdissä Nuortevan vastaus jo on julatu), sillä Tokoin kirjeessä esitetyt mielipiteet olivat sellaisia, jotka antavat aihetta ajatteluun ja senvuoksi on sitä parempi mitä useampia eri mielipiteitä tässä asiassa kuulemme.

Säkenien viime numerossa Venäjää koskevan kirjutuksen yhteydessä Säkenien toimitus mainitsi jo tästä Tokoin kirjelmästä, lausuen silloin lyhyesti mielipiteensä. Kun Tokoin kirje on päivälehtiemme kautta kaikille tunnettu, emme tilanahtauden takia julkaise sitä enää tässä uudelleen, vaan sensijaan annamme tilaa Nuortevan vastaukselle, joka kuuluu seuraavasti:

New York, lokak. 14 p. '18.

Mr. Oskar Tokoi

Archangel, Venäjä.

Rakas ystävä ja toveri:

Olen vastaanottanut kirjeesi, joka oli päivätty Archangelissa syysk. 10 päivänä 1918, ja olen huolellisesti huomioon ottanut sen sisällön. Siihen nähden, että sinä pyydät minut saatamaan kirjeen sisällön muitten Amerikassa olevien suomalaisten toverien tietoon, olen ryhtynyt toimenpiteisiin sen julkaisemiseksi kaikissa Amerikan suomalaisissa työväen lehdissä. Tämä toimenpiteeni ei kuitenkaan merkitse sitä, että hyväksyisin niitä näkökantoja ja ajatuksia, mitä kir-

jeessäsi esität, ja tahdon nyt kaikella vallassani olevalla avomielisyydellä koettaa tehdä sinulle selväksi, miten minä suhtaudun kirjeesi herättämiin kysymyksiin.

Minun ei tarvitse vakuuttaa sinulle, että koko sydämelläni ja myötätunnolla seuraan teitä, — suomalaisia veljiämme ja siskojamme, jotka saksalaismielisten suomalaisten junkkerien ja heidän verenhimoisten saksalaisten apuriensa räkkääminä nyt olette hajaantuneet kotimaamme ulkopuolelle, taistellen olemassaolon puolesta ja parempien aikojen puolesta, jolloin oikeus taas kerran on oleva vallassa. Verenhimoinen junkkerijoukko Suomessa on tuhonnut ei ainoastaan kymmeniä tuhansia valistuneimpia työläisiämme, vaan se on myös hävittänyt kaikki Suomen kansanvaltaiset laitokset, joiden ylösrakentaminen on ollut sinun työtäsi ja minun työtäni ja satojen tuhansien tovereittemme työtä viime viidentoista vuoden aikana. Minun ei tarvitse sinulle sanoa, että jokainen toimintaehdotus, joka saattaa johtaa kansanvallan uudelleen pystyttämiseen Suomessa ja saksalais-suomalaisten lahtarien vallan kukistamiseen, on saapa osakseen mitä vakavimman harkintani, ja tulee saamaan ehdottoman kannatukseni, jos se on ollenkaan käytännöllinen ja sopusoinnussa yhteiskunnallisen oikeuden periaatteitten kanssa.

Tämän vuoden helmikuun 19 päivän jalestä, jolloin Suomen kansanvaltuutettujen hallitus, jossa sinäkin olit jäsenenä, ulkomaa-asiaan valtuutettunsa, toveri Yrjö Sirolan kautta, pyysi minut edustamaan teidän etujanne Yhdysvalloissa, minä kaikista yrityksistäni huolimatta en ole voinut päästä suoranaiseen yhteyteen hallituksesi kanssa tahi saamaan suoranaisia ohjeita ja neuvoja missään asiassa. Olen kuitenkin sanomalehdistä huomannut, että Venäjällä ole-

vien suomalaisten keskusjärjestö, — joka ymmärtääkseni edustaa sitä, mitä vielä on toimivana jälellä kukistetusta sosialistisesta tasavaltainesta hallituksestamme, — samoin kuin heidän äskettäin perustamansa ulkomaajärjestön toimikunta Tukholmassa, Ruotsissa, ei ole sopuoinnussa ajatuskantojesi ja toimintasi kanssa. Olen saanut tietooni, että Moskovassa oleva keskuskomiteamme antoi julistuksen, jossa se protesteerasi sinun ja sinun kannattajiesi toimintaa vastaan Archangelissa, sikäli kuin se ymmärsi, että tämä toimintasi johtaisi teidät vihollisiin toimenpiteisiin Venäjän Neuvostohallitusta vastaan. Erään toimintatoverisi, August Vesleyn, sukulaisen kautta sain tietooni erään julistuksen, jonka ovat allekirjottaneet sinä itse, Apugst Vesley, K. Hämäläinen, A. Orjatsalo, E. Elo, V. Halme ja K. Primus Nyman, jossa te painostatte sitä, että teidän toimintanne missään tapauksessa ei tarkoita Neuvostohallitusta vastaan taistelemista, vaan että teidän ainoa tarkoituksenne on olla yhteistoiminnassa liittolaisten kanssa Suomessa vallitsevaa Saksan valtaa vastaan, tarkoituksella uudestaan pystyttää Suomeen kansanvalta ja sen kansanvaltuutettujen oikeudet, mitä meidän liikkeemme edustaa.

Minä huomaan, että sinun kirjeesi sisältää ajatuksia, jotka eroavat tuostajulistuksessa olevista väitteistä. Sinun kirjeesi etupäässä käsittelee Venäjän kysymystä ja painostaa sellaisen toiminnan tarpeellisuutta, jota sinä kutsut "kansanvaltaisten aineiden yhdistämiseksi." Sinun kirjeessäsi ei sanota suoraan, että sinä et katso nykyistä Neuvostohallitusta kuuluvaksi noihin "kansanvaltaisiin voimiin." Se kuitenkin edellyttää vihamielisiä toimenpiteitä Neuvostohallitusta kohtaan, ja sinun esityksesi tueksi esitetyt väitteet näyttävät olevan hyvin paljon samallaiset, joita ovat esittäneet ne, jotka kannattavat vierasta aseellista sekaantumista Venäjän asioihin. Minä otaksun, että sinä itse olet nyt liittoutunut niiden voimien kanssa Archangelissa, jotka taistelevat neuvostohallituksen valtaa vastaan ja he näyttävät olevan siihen

määrään kiintyneet sinun esityksiisi, että toimittavat minulle sinun kirjeesi, vaikka minulle ei ole toimitettu mitään tiedonantoja, joita ovat lähettäneet ne, jotka todellisesti ja virallisesti edustavat vallankumouksellista Suomea. Minä sen vuoksi luulen olevani oikeutettu otaksumaan, että sinä tahdot, että minä ja muut suomalaiset toverit Amerikassa kannattaisivat sitä Venäjän asioihin sekaantumisen politiikkaa, jota edustaa liittolaisten ja Venäjän vasta-vallankumouksellisten toiminta Archangelissa ja muualla Venäjällä.

Kun näin ollen kaikki hallussani olevat tiedot osoittavat minulle, että Venäjällä olevien suomalaisten vastuunalaiset ainekset eivät ole taipuvaisia kannattamaan sellaista sekaantumista Venäjän asioihin, niin minä otaksun, että sinä lähestyt minua yksilönä, ja sen vuoksi tämä vastaukseni sinulle on pidettävä vain kahden yksilön ystävällisenä mielipiteen vaihtamisena.

Salli minun myös alusta pitäen selvästi sanoa sinulle, missä asemassa minä kirjotan, ja kenen ajatuksia ilmoitus on. Minä tässä en puhu Amerikan suomalaisten puolesta. Siitä saakka kun Suomen Kansanvaltuutettujen Hallitus pyysi minut edustamaan sen etuja Amerikassa, en ole ottanut mitään osaa Yhdysvaltojen sisäpoliittiseen toimintaan, — enempää siihen, jota edustavat täällä kansalaiset yleensä kuin suomea puhuvien kansalaisten toimintaan. Olen tunnollisesti seurannut sitä periaatetta, että henkilö joka ulkomailla edustaa toista maata, ei saa sekaantua sen maan sisäisiin asioihin, mihin hän on sijoitettu.

Minä en tiedä, mitä Amerikan suomalaiset ajattelevat sinun toiminnastasi, joskin minun käsitykseni on, että Amerikan suomalaiset sosialistit, niinkuin kaikki muutkin sosialistit, eivät katso, että aseellinen sekaantuminen rauhaa rakastavan kansan asioihin, tai väkivaltainen hallitusmuotojen pystyttäminen vieraassa maassa olisi sopuoinnussa järkevä politiikka ja yhteiskunnallisen oikeuden kanssa. Kun minulla ei ole ollut suoranaisia ohjeita Suomen työväen

hallitukselta, minä en myöskään voi puhua heidän puolestaan, — joskin olen varma että ne näkökohdat, joita koetan tässä sinulle tehdä selväksi, heidänkin mielestään ovat ainoat käytännölliset ja meidän edustamiemme etujen ja periaatteitten kanssa sopuisuudessa olevat. Kirjotan sinulle yksilönä ja ystävänäsi. Tunnumme toisiamme hyvin, — olemmehan jakaneet niin monta myötä ja vastoinkäymistä keskenämme. Minä en epäile vilpittömyyttäsi, ja tiedän, että et epäile minun vilpittömyyttäni. Ja nyt tarkastakaamme esityksiäsi.

Sikäli kun sinä harrastat yhteistoimintaa suomalaisten työläisten ja liittolaisten välillä tarkotuksella lopettaa Saksan valta Suomessa ja uudelleen pystyttää ne kansanvaltaiset laitokset, mitkä Suomen lahtarit yhdessä saksalaisten liittolaisensa kanssa ovat hävittäneet, ja tarkotuksella turvata kansanvallan asemaa kaikkialla maailmassa, **sekottamatta suomalaisia taisteluun Venäjän työläisiä vastaan**, — minä olen valmis kannattamaan sinua. Yhdeksän kuukauden aikana olen koettanut taivuttaa Amerikan hallitusta harrastamaan juuri tätä asiaa. Suomen valtakunnan alusta pitäen olen koettanut sille osottaa, että liittolaisten oma paras etu vaatisi yhteistoimintaa niiden voimien kanssa, jotka Suomessa johdonmukaisesti vastustavat Saksan valtaa, — Suomen työläisten kanssa.

Oli todellakin kärsivällisyyttä kysevä työ minulla koettaessani poistaa ne ennakkoluulot, joita täällä valitsi sinua ja tovereitasi vastaan Suomessa, joita saksalaiset ja Suomen valkokaartilaiset armottomasti teurastivat. Joka askeleella kohtasin, — lievemmin sanoakseni, — ymmärryksen puutetta. Kaikki se, mitä sinä nyt sanot Venäjän työläisten hallituksesta, sanottiin sinusta, — ja enemmänkin. Täällä oli amerikalaisia, jotka huolimatta siitä, että he vastustivat Saksan valtaa, muitta mutkitta vakuuttivat, että te saitte sen mikä teille oli kuuluva, kun saksalaiset tulivat Suomeen, koska te muka edustatte vain huligaaneja ja rosvoja, joiden rinnalla Saksan itsevaltiuskun

näytti siunaukselta. Sanomalehdet täällä julkaisivat erään raportin Suomessa olevalta Amerikan konsulilta, jonka väitettiin lausuneen tyytyväisyytensä hallituksenne kukistumisen johdosta ja maininneen saksalaisten hyökkäyksen Suomeen muutoksena parempaan. Minä kysyin Amerikan hallitukselta oliko totta, että sellainen raportti oli tullut konsulilta, ja minä en saanut mitään virallista vastausta. Minä voisin kertoa sinulle monia muita seikkoja, jotka minun mielestäni selvästi todistavat, että täällä, työväenliikkeen rivien ulkopuolella, oli sängen vähän myötätuntoa tovereitamme kohtaan Suomessa.

Ehkä on niin, että tämä suhde on muuttunut. Enpä tiedä. Ehkä on niin, että se lakkaamaton valistustyö Suomen kysymyksestä mitä Suomen toverit ja heidän ystävänsä ovat harjoittaneet Ruotsissa ja Venäjällä, ja mitä minä vaatimattomassa muodossa olen harjoittanut täällä Amerikassa, samoin kuin se avoimesti raakalainen poliitikka, mitä ovat harjoittaneet valkokaartilaiset ja saksalaiset Suomessa, on vihdoinkin avannut asianomaisten liittolaishallitusten silmät paremmin ymmärtämään Suomen kysymyksen, — ymmärtämään siihenkin määrään asti, että ne nyt ovat taipuisat olemaan yhteistoiminnassa kanssasi, jota ne eivät tahoneet kuusi kuukautta sitten. Olisi hyvä asia jos niin olisi, — joskaan minä puolestani en ole kyennyt huomaamaan sellaisen ymmärryksen merkkejä. Sinun kirjeesi ei myöskään osota mitään kouraantuntuvaa halua liittolaisten taholla tunnustaa Suomen toveriemme taistelua oikeuden ja vapauden taisteluna.

Sinä olet aivan oikeassa sanoessasi, että Venäjän kysymys meille, suomalaisille, on myös Suomen kysymys, — ja sen lisäksi se on meille kansainvälinen kysymys, niin kauvan kuin me edelleenkin väitämme olevamme kansainvälisiä sosialisteja. Mutta missäpä suhteessa sinun edustamasi toiminta tulee hyödyttämään Suomen asiaa? Mitä takeita sinulla on, jos sinulla ollenkaan on takeita, tahi mitä takeita on sinulle luvattu, jotka turvaisivat oikeuksiemme uudelleen

voimaan saattamista Suomessa? Sinä sanot kirjjeessäsi, että sinä tietysti et odota, että liittolaiset pystyttäisivät sosialistisen vallan Venäjällä. En minäkään sitä odota. En myöskään pyytäisi heitä sitä tekemään. Minä kuitenkin kannattaisin yhteistoimintaa Venäjän Neuvostohallituksen ja liittolaisten hallitusten välillä täysin tietoisena tästä. On myöskin aivan selvää, että liittolaiset eivät harrasta sosialistisen tasavallan pystyttämistä Suomessa. Minä kuitenkin mielihyvällä olisin yhteistoiminnassa heidän kanssaan Suomen kysymyksessä ilmankin sellaista ehtoa. Mutta on olemassa muita seikkoja, jotka ensin pitäisi tehdä selväksi.

Joku aika sitten sanomalehdet täällä julkaisivat lausunnon, jonka sanottiin olevan Englannin hallituksen vastauksen erääseen Suomen valkokaartilais-saksalaismielisten riistäjien tekemään kysymykseen. Kerrottiin, että valkokaartilais "hallitus" protesteerasi sitä vastaan, että brittiläiset auttaisivat entisiä Suomen punakaartilaisia hyökkäyksessä valkokaartilaisjoukkoja vastaan. Kerrottiin, että Englannin hallitus tähän protestiin olisi vastannut, että se ei missään tapauksessa tulisi rohkaisemaan mitään suomalaisia ryhmiä tahi joukkoja.

Tähän tosisiekkään nähden, ja siihen nähden että ei ole olemassa mitään todisteita liittolaisten myötätunnosta Suomen vallankumouksellisia työläisiä kohtaan, seuraavat kysymykset itsestään heräävät:

Tulevatko liittolaiset: (1) auttamaan meitä ajamaan saksalaiset pois Suomesta, (2) pakottamaan Suomen junkkerit (a) palauttamaan yleinen ja yhtäläinen äänioikeus, (b) vapauttamaan kaikki kansalais sodan aikana otetut vangit ja muut valtiolliset vangit, (c) myöntämään vapaa ja esteetön pääsy Suomeen kaikille pakolaisille vallankumouksellisille, (d) palauttamaan kaikki kansalaisvapaudet, siihen kuuluen puhevapaus ja painovapaus, (e) palauttamaan työväenjärjestöille kaikki niiltä ryöstetty omaisuus, ja (f) kutsumaan kokoon yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden perusteella perustuslakikokous, joka

vapaasti päättäisi Suomen tulevaisesta hallitusmuodosta.

Myöntänet, että tämä olisi vähin, mikä voisi tyydyttää Suomen työläisten oikeuden ja kohtuuden vaatimuksia, — ja tässä kaikessa ei ole mitään, joka sotisi liittolaisten julkilausumia sotapäämääräikään vastaan.

Jos sinä voisit tehdä selväksi, että sinulla on jonkinlaisia takeita tässä suhteessa, — ei vain epämääräisiä lupauksia joiltakin valtuutusta vailla olevilta henkilöiltä Archangelissa, vaan takeita heidän asianomaisilta hallituksiltaan, niin olisi kylliksi syytä otaksumallesi, että vapauden ja oikeuden voitto Suomessa menestyy yhteistoiminnalla liittolaisten kanssa. Olen vakuutettu siitä, että näillä ehdoilla eivät ainoastaan ne suomalaiset, jotka nyt ovat kansasi Archangelissa ja muut suomalaiset Venäjällä ja Suomessa, vaan myös suomalaiset työläiset Amerikassa, rientäisivät vaikka aseisiin, jos niin tarvittaisiin, jos heillä olisi takeita siitä, että heitä ei pyydetä taistelemaan heidän venäläisiä veljiään vastaan, sillä sellainen taistelu ei olisi ainoastaan Suomen etuja vastaan, vaan olisi meille kauhistuttava kansainvälisen solidaarisuuden kannalta katsoen, ja myös olisi vastoin liittolaisten omia etuja.

Julistuksessa, jonka sinä itse, Vesley, y. m. ovat allekirjottaneet, sinä sanot muun muassa, että kylliksi suomalaista verta on vuodatettu Venäjän sisäisissä taisteluissa, ja että on jo aika ajatella Suomen etuja. Myöntäen tämän näkökohdan oikeaksi, eikö kuitenkin ole selvä, että se mitä sinä ehdotat on juuri sitä mistä sanot, että teillä on ollut sitä kylliksenne. Kun sinä pyydät että suomalaiset kannattaisivat aseellisen sekaantumisen politiikkaa Venäjän asioihin, sinä pyydät suomalaisia vuodatamaan entistä enemmänkin verta Venäjän sisäisissä taisteluissa. Ainoa ero on, että sinä pyydät heitä taistelemaan Neuvostohallituksen ja sosialismin vastustajien puolella, kun sitä vastoin he tähän saakka ovat taistelleet sosialismin puolella.

Yksin Suomen etujen kannalta katsoen minä en voi nähdä esityksesi

järkevyyttä. Sinä tiedät, mikä oli Suomen kohtalo tsaarivallan aikana ja kuinka vähän Suomen edut painoivat Venäjän kansalliskiihkoisten ainesten mielessä. Sinä tiedät, että vielä Venäjän vallankumouksen jälkeenkkin, jolloin Venäjän hallitus edusti juuri niitä "kansanvaltaisia" voimia, jolsta sinä puhut Venäjän ja Suomen ainoana pelastuksena, Suomen etuja laiminlyötiin ja vastustettiin siihenkin määrään asti, että sinä itse, joka siihen aikaan olit Suomen pääministerinä, katsoit mahdottomaksi olla yhteistoiminnassa noitten ainesten kanssa ja julkaisit Suomen itsenäisyyden julistuksen.

Minä en pane suurta arvoa niiden enemmän tahi vähemmän mielikuvituksellisten hallitusten julistuksiin, joita nyt perustetaan Venäjällä Neuvostohallitusta vastaan, ja joiden kanssa sinä tietenkin olet yhteistoiminnassa. Tietysti ne tätä nykyä, jolloin niillä ei ole mitään menettävää ja kaikki voitettavana, lupaaivat kaikenlaisia vapauksia jokaiselle. Mutta kaikesta niiden oletetusta vapaamielisyydestä huolimatta niiden suhde Suomeen, siinä tapauksessa että Venäjä uudestaan järjestettäisiin niiden pyrkimysten mukaan, on vallan selvä. Äskettäin julaistiin Amerikassa jonkun Ufassa olevan niin kutsutun "Venäjän keskushallituksen" julistus, hallituksen, joka on edustavinaan kaikkia vastavallankumouksellisia voimia. Monien kohtiensa joukossa tämä julistus sisälsi vaatimuksen, että Venäjälle olisi palautettava kaikki entisen Venäjän valtakunnan osat, jotka ovat eronneet tahi erotetut Venäjästä. Jos Venäjälle keinotekoisesti pystytetään kiihkokansallinen hallitus ulkomaitten aseitten avulla, niin täytyyhän sinun ymmärtää, että Suomeen nähden se merkitseisi palaamista entisiin oloihin kaikkinne ristiriitoineen ja Suomen kehityksen jarruttamisineen.

En ole itse mikään natsionalisti. Minä kuitenkin väitän, että kansojen itsensä määräämisöikeus, joka antaa kansoille vapauden kehittyä kansallisten erikoisuuksiensa mukaisesti, on asia joka on välttämätön jokaisen kansan elämälle. Olen varma että täl-

täkin kannalta katsoen sinä, kannattaessasi Venäjällä kansalliskiihkoisen hallitussuunnan voimaansaattamista, joka uudestaan loisi entisen Venäjän valtakunnan, joko itsevaltiuden tahi perustuslaillisuuden vai-pan alla, toimit juuri niitä Suomen etuja vastaan, joista sinä puhut.

Kysymyksellä on kuitenkin toinenkin puoli. Työväenvalta Venäjällä oli ainoa, joka myönsi Suomelle itsensä määräämisöikeuden. Suomen porvaristo palkkasi tämän julistamalla raakalaisen nationalistisen sodan kaikkia venäläisiä vastaan, murhaten tuhansia venäläisiä Suomessa, ja tehden Suomen porvariston nimen pilkkanimeksi Venäjällä. Suomen työläisten myötätunto Venäjän vallankumousta kohtaan on ainoa vielä meille jällellä oleva asia, joka takaa tulevien ystävälistien suhteitten mahdollisuuden Venäjän kanssa.

Vaikka sinä itse kuinka paljon hyvänsä vastustatkin sitä ajatusta, että Suomi muodostuisi osaksi Venäjän yhdysvaltaisesta tasavallasta, — jota minä puolestani pidän aivan loogillisena, — niin täytyyhän sinun myöntää, että taloudellisesti Suomi tulee aina olemaan riippuvainen Venäjästä, joka on luonnollinen raaka-aineiden lähde, jota Suomen teollisuus niin kipeästi tarvitsee, ja ainoa markkinapaikka Suomen tuotteille. Pitääkö meidän nyt hävittää viimein-kinen toivo ystävälististä suhteista Venäjän kanssa tulevaisuudessa, pettämällä nyt me vuorostamme Venäjän vallankumouksen?

Sinä sanot kirjeessäsi, että Venäjän Neuvostohallitus jätti suomalaiset heidän oman onnensa nojaan kansalaissodassa, saksalaisten ja suomalaisten lahtarien turastettavaksi. Se on totta, ja vaikka minä puolestani kuinka paljon tahansa ymmärtäisinkin, että yleiseen sotilaalliseen tilaan nähden, ja siihen nähden, että venäläiset pakottuivat allekirjottamaan häpeällisen Brest-Litovskin rauhan, venäläiset eivät paljon muutakaan voineet tehdä, niin minä myönnän, että näennäinen välinpitämättömyys Venäjän Neuvostohallituksen taholla suomalaisia kohtaan jää asiaksi, joka pitkäksi ajaksi tulee olemaan mie-

lipahana ja ristiriitojen aiheena suomalaisten keskuudessa.

Mutta täytyyhän sinun myöntää se, että joskin Venäjän Neuvostot, sen vuoksi että niiden oli pakko, jättivät työläisemme heidän oman onnensa nojaan, niin oli toisia, jotka tekivät samoin omasta vapaasta tahdostaan. Minä en voi unohtaa enkä koskaan tule unohtamaan, että muu maailma ei ainoastaan jättänyt meidän veljiämme ja siskojamme heidän onnensa nojaan silloin kun he olivat elämän ja kuoleman kamppailussa Saksan itsevaltiuden etuvartiostoja vastaan, vaan että jotkut maat suoraanaisesti ja epäsuorasti auttoivat suomalaisia ja saksalaisia lahtareita, ja ne kaikki tukehuttivat teidän tuskan ja hädän huudonne parjauksilla ja panetteluilla, ja salaamattomilla ilon tunteilla kun meidän nuori tasavaltamme, joutuen valkokaartilaiden ja saksalaisten junkkerien tulen väliin, meni perikatoaan kohti.

En sano tätä tunnesyistä. En usko vihaan ja kostoon politiikan pohjana. Mutta kaipa myönnät sen, että mekin, olimmepa kuinka pieniä ja merkityksettömiä tekijöitä tahansa, olemme oikeutetut ei ainoastaan omaamaan tunteita, mutta myös kylmästi harkitsemaan, mitä todellisuudessa merkitsevät ystävyiden ja yhteistoinnin vakuutukset entisten tapausten valossa.

En moiti sinua persoonallisesti. Sydämeni on täynnä sääliä sinua ja kaikkia tovereitamme kohtaan. Yksin se tosiseikka, että sinä nyt olet valmis menemään niin pitkälle että vakavasti harkitset taistelua Venäjän vallankumousta vastaan, osoittaa mihin onnettomuuden kuiluun kohtalo on ajanut sinut ja toverisi, jotka taistellen selkää seinää vastaan, ja huutaen apua tunnottomalle ja kuurolle maailmalle, epätoivossa tartutte vaikka oljenkorteen.

Monta julmuutta on tehty tämän maailmansodan aikana. Ruumiita on silvottu, verta on virtoina vuodatettu, järjetön hävitys ja julmuus on ollut päivän järjestyksenä ja mieli jo kuvettuu sellaiseksi että se ei pysty käsittämään tämän kauhun koko syvyyttä. Mutta on olemassa

julmuuksia, jotka ovat kauheammat kuin ne mitä voidaan tuottaa kuolevaiselle ruumiille. Ajatellessani sinua ja tovereitasi, jotka nälkäisinä, epätoivoina ja kodittomina saatte epämääräisiä avun tarjouksia sielunne myymisen hinnalla, minun mielestäni tyrmistyä maailmamme kataluuden tähden. Kun teillä oli kylliksi voimaa vastustamaan Saksan valtaa Suomessa, kun puolueellanne oli kaikki oikeudet hallita maassanne, — seläisetkin oikeudet, joita nykyinen järjestys tunnustaa, — kun ystävällinen sana ja ystävällinen apu ei ainoastaan olisi pelastanut teidät nykyisestä kurjuudestanne, mutta olisipa myös auttanut liittolaisten asiaa, ja olisi ollut isku Saksan herruudelle pohjois-Europassa ja Venäjällä, — silloin ei kukaan antanut teille tuota ystävällistä sanaa tahi apua. Luokkadudet näkivät teidän auttamisessa sen mahdollisuuden, että voimistutettaisiin sitä työläisten nousua valtaan, joka, vaikka se on kuinkakin välttämätön Suomessa ja Venäjällä, kuitenkin herättää kauhua niissä, jotka eivät ymmärrä aikamme kehityksen suuntaa. Ja niinpä mitään apua teille ei annettu. Mutta nyt kun te olette nälkäisinä, ja verisinä, ja epätoivoina, nyt kun toverinne, joihin luotitte, eivät voi tulla avuksenne, nyt kun teidän pieni joukkonne, niin vähäpätöinen kuin onkin sen fyysillinen voima, kelpaa käytettäväksi kiilana Venäjän vallankumouksellisten joukkojen välissä, nyt teistä tulee niin arvokkaita henkilöitä että teidän kansanne neuvotellaan, nyt teidän revittyille ja raadelluille joukoillenne luovataan leipäpalanen Venäjän vallankumouksen hävittämisen hinnasta, — Venäjän vallankumouksen, joka on meidänkin vallankumouksemme.

En voi seurata sinua, ystävä ja toveri, nykyisellä polullasi. Se ei tuota sinulle sitä apua, mitä odotat, ja se tulee kaikiksi ajoiksi hävittämään ylönousemuksen mahdollisuudet.

Eikö sitten ole mitään, mitä me voisimme tehdä? Kyllä on. Jos liittolaiset haluavat hävittää Saksan ylivallan Suomessa, ne voivat luottaa apuumme kaikissa suhteissa, paitsi siinä että antaisimme apua Venäjän

vallankumousta vastaan. Jos voit saada aikaan niiden kanssa sopimuksen niiden esitysten perusteella mitä olen edelläolevassa esiintuonut Suomen kansanvallan uudestaan rakentamiseen nähden, niin olen varma että kymmenet tuhannet Amerikan suomalaiset olisivat valmiit menemään Suomeen edistämään tuota asiaa. Ja joskin minä puolestani tietysti tahtoisin saavuttaa mahdollisimman korkeimman määrän työväen ylivaltaa, minä täydellisesti yhdyin kanssasi siihen, että sosialismia ei pystytetä väkivallalla, vaan että sen täytyy asteittain kasvaa ulos olevista oloista. Minä hyväksyisin tuon ohjelman väliasteeksi Suomessa ja jättäisin loput rauhallisen kehityksen varjoon. Tällainen ratkaisu myös estäisi uuden verisen kansalaissodan syntymisen Suomessa, joka muuten kyllä pakotakin tulee, ellei jotain sellaista sopimusta saavuteta, ja jota minä puolestani kaikin voimin tahtoisin välttää.

Minulla on myöskin esitettävää sinulle jotain Venäjänkin kysymykseen nähden. On olemassa seikka, jonka kautta me voisimme olla suureksi avuksi Venäjän ylösrakentamiselle, samoin kuin kansanvallan ja edistykseen asialle kaikkialla maailmassa. Se olisi sitä, että me aikaansaisimme yhteisymmärryksen niin hyvälle perustukselle kuin suinkin mahdollista liittolaisten ja Venäjän Neuvostohallituksen välillä, — yhteisymmärryksen, joka ei ainoastaan lopettaisi Saksan herruuden Venäjällä, mutta myös saisi aikaan mahdollisimman suuren kansanvaltaisten voimien yhteistoiminnan Venäjällä.

Minä meli hyvällä huomaan, että sinä ainakaan et tee noita typeriä ja luonnottomia syytöksiä, että Neuvostojen valtiomiehet muka ovat Saksan palkkaamia kätyreitä. Se mitä sinä puhut Saksan vaikutuksesta Venäjän teollisuudessa ja liike-elämässä sekä sotilaallisissa asioissa — siinäkin tapauksessa että sinun kuvasi ei olisi yksipuolinen ja liioiteltu, — näyttää minusta hyvältä väitteeltä sen poliittikan puolesta mitä minä edustan Venäjään nähden. Sanotaan, että liittolaisten haluttomuus tunnustaa Venä-

jän Neuvostot ja olla niiden kanssa yhteistoiminnassa johtuu siitä, että Venäjän Neuvostot muka dogmaattisesti ja itsepintaisesti kieltäytyvät alistumasta nykyisen yhteiskuntajärjestyksen edellyttämien kansainvälisten suhteitten välttämättömyyksiin. Mutta juuripa se tosin seikka, että ne ovat alistuneet tekemään myönnytyksiä saksalaisille, selvästi osottaa, että liittolaisetkin voisivat saada myönnytyksiä, jos ne osottaisivat Neuvostoja kohtaan lähestymisen ja ymmärryksen henkeä. Olen varma, että Venäjän Neuvostot paljon mieluummin tekisivät myönnytyksiä liittolaisille kuin saksalaisille, — juuri niistä syistä, joita mainitset puhuessasi liittolaisten ja saksalaisten välisestä eroavaisuudesta, jonka minä tunnustan, ja tiedän että Venäjän valtiomiehet tunnustavat, huolimatta siitä että liittolaiset ovat tehneet kaiken mahdollisen tehdäkseen tuon eron vaikeaksi nähdä.

Mitä sinä puhut sekasorrosta Venäjällä on ehkä jossain määrin totta, — joskin minusta näyttää että sinun piirtämäsi kuva on pilattu liian altaalla näköpiirillä ja riittämättömällä asioitten tuntemisellä. Me olemme kaukana Venäjältä, mutta meillä täällä on oltu lukemattomia suoranaisia tietoja Venäjästä, jotka osottavat, että Neuvostovallan luomat olosuhteet eivät sentään ole vallan vailla valopuolia, joskin siellä tietysti on varjo- puoliakin. Mutta ymmärräthän sinä, rakas toveri, sen, että vaikka Venäjä olisi edistynein maa maailmassa ja vaikka Neuvostohallituksen valtiomiehet olisivat mitä kykenevimpiä hallitusmiehiä, niin Venäjällä sittenkin olisi sekasortoa sen johdosta, että Venäjä on täydellisesti eristetty muusta maailmasta. Tätä eristymistä neuvostovallan viholliset pitävät itsepintaisesti yllä ja se muodostuu vieläkin vaarallisemmaksi kaikilta tahtoilta tulevan jarruttamisen ja sabotagen takia. Tiedäthän sinä sen omastakin kokemuksestasi. Kun sinä olit Suomen pääministerinä ja sinä parhaan kykysi mukaan koetit saada aikaan järjestystä maassa, sinua koh-tasi järjestelmällinen vihamielisyys ja jarrutus entisen hallitsevan vähem-

mistön taholta, ja sinun parhaat yrityksetsi olivat turhat. Mutta sinä tietysti et myönnä, että vaikeutesi olisivat johtuneet kykyjen puutteesta teidän puolellanne tahi vaatimustenne liiallisuudesta. Sinä olisit menestynyt, jos hallituksesi ja sen takana oleva liike olisi saanut ystävällistä tukea muilta kansoilta, — eikä missään maailmassa ole kansaa, joka tulisi toimeen ilman toisen apua. Jos maailma olisi auttanut teitä, te olisitte rikastuttaneet työväenliikkeen historiaa yhdellä sen suurimmista voitoista, huolimatta siitäkin, että saadaksenne tuota apua teidän olisi ollut pakko tehdä ja te olisitte halulla tehneet joitakin myönnytyksiä.

Olen varma, että sama pitää paikkansa Venäjäänkin nähden. Olen varma, että on olemassa tie ulos nykyisestä kurjasta asiain tilasta. Jos toisella puolella olisi sen verran tervettä järkeä, että ei pantaisi kaikkia Venäjän onnettomuuksia bolshevikien syyksi, vaan koetettaisiin katsoa eikö toisellinen politiikka liittolaisten puolella tuottaisi parempia tuloksia, — asiallisen avustamisen politiikka niitä kohtaan, jotka Venäjän kansa kaikesta huolimatta näyttää pitävän vallassa, — niin varma on, että sekaantumisen Venäjän asioihin ei tulisi kysymykseen sotilaallisena asiana. Vielä kerran tahdon sanoa, että kaikki kansat tarvitsevat kan-

sainvälistä apua ja yhteistoimintaa, — mutta maailman historiassa ei ole mitään tapausta että yhteiskunnallinen järjestys voitaisiin saada aikaan jossain maassa asevoimalla jonkun toisen maan taholta, — ja missä näennäisesti niin on tapahtunut, on se aina jättänyt jälkeensä tulevien hirveitten ristiriitojen siemeniä.

Kieltäytyen tukemasta sinua sikäli kuin tarkoitat Venäjän vasta-vallankumouksellisten avustamista minä kehotan sinua yhtymään kanssani yrityksessä:

1) Saada aikaan sopimus liittolaivaltojen ja Yhdysvaltojen kanssa tarkoituksella päästä yhteistoimintaan Suomen kansanvaltaisten laitosten uudestaan pystyttämiseksi ja Saksan ylivalan lopettamiseksi maassamme;

2) Saada aikaan yhteisymmärrys ja yhteistoiminta Venäjän Neuvostohallituksen ja liittolaisten sekä Yhdysvaltojen välillä niiden molemminpuolisten etujen perusteella, nim. tarkoituksella voimistuttaa Venäjä taloudellisesti ja hävittää Saksan imperialismin.

Ota vastaan, rakas ystävä ja toveri vilpittömän myötätuntoni ja ystävyysteni vakuutukset ankaran koettelemuksesi aikana ja salli minun lausua toivoni, että pysyt uskollisena kansainvälisen oikeuden ja solidaarisuuden korkeille periaatteillemme.

Vilpittömästi, Santeri Nuorteva.

